

Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2017

December 2016

Forord

Det Gode Liv i Syddanmark er visionen for den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Rent drikkevand hører med til et godt liv. Men rent drikkevand baseret på grundvand er ikke længere en selvfølge. Grundvandet er en fælles ressource, som skal forvaltes med ansvarlighed og handling, hvis vi og de kommende generationer skal have opfyldt vores behov for rent drikkevand.

I øjeblikket er der kortlagt ca. 4.600 forurenede grunde og ca. 5.500 grunde, som kan være forurenede i regionen. Kortlægningen berører regionens borgere og vi har derfor stort fokus på at give en god og rettidig information om kortlægningen og dens betydning.

De mange forurenede grunde nødvendiggør en skarp prioritering af regionens indsats. Fra 2017 prioriterer vi indsatsen efter den ny strategi for jordforureningsindsatsen. Grundvandet har højeste prioritet. Vores mål for indsatsen er at opnå 'Mest godt grundvand for pengene'. Vi har også fokus på indeklimaproblemer på bolig-grunde, og i særlige tilfælde prioriterer vi en indsats af hensyn til overfladevand eller for at hindre direkte kontakt med forurenede jord.

Samarbejde og dialog er væsentlige elementer i en god og koordineret indsats. Det gælder særligt grundvands-beskyttelsen, som varetages af mange aktører indenfor hver deres delområde. Regionen har derfor taget initiativ til flere udviklingssamarbejder med fx kommuner, vandforsyninger og vidensinstitutioner. Målet er at udvikle samarbejdsformer, der kan medvirke til løsningen af udfordringerne med fx pesticider og klorerede stoffer i grundvandet, og sikre helhed og synergi grundvandsindsatsen.

På de følgende sider er forslag til, hvor regionen skal sætte nye forureningsundersøgelser og oprensninger i gang i 2017. Der er også en beskrivelse af flere andre af regionens mange aktiviteter i 2017. Hvis du har kommentarer til vores forslag, vil vi gerne have dem senest den 1. februar 2017. De kommentarer vi modtager, vil indgå arbejdet med at fastlægge den endelige plan.

God læselyst

Jørn Lehmann Petersen
Udvalgsformand

*Forsidefoto:
Dybe grundvandsboringer i Odense 2016.*

Høring af forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger

Regionens indsats over for jordforurening

Regionens indsats overfor jordforurening omfatter de forureninger, hvor loven ikke giver mulighed for at påbyde forureneren at undersøge eller fjerne forureningen. Regionen kortlægger alle grunde, hvor der enten forventes eller er viden om, at grunden er forurenet.

På grunde, hvor der er en forventet forurening og hvor regionen har indsats, foretager vi en indledende forureningsundersøgelse. Hvis grunden viser sig ikke at være forurenet, udgår lokaliteten af kortlægningen.

For en del af de grunde, der er forurenede, kan forureningen være en risiko for værdifuldt grundvand, overfladevand eller boliger. Er det tilfældet, foretager vi en videregående undersøgelse af forureningens omfang. Viser undersøgelsen, at der fortsat er risiko, vil næste skridt være at gennemføre en oprensning.

Hvad er i høring?

Høringen omfatter de lokaliteter, hvor regionen foreslår at foretage videregående undersøgelse eller oprensning i 2017.

Du kan se forslaget til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i tabellerne på side 4 og 5.

Høringsperiode

Forslaget om regionens indsats i 2017 fremlægges hermed i offentlig høring til og med den 1. februar 2017.

Når høringsperioden er slut, tager regionsrådet stilling til høringssvarene og vedtager den endelige plan for, hvor der skal påbegyndes nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2017.

Prioritering af indsatsen i 2017

De videregående forureningsundersøgelser og oprensninger er dyre, og vi er derfor nødt til at prioritere, hvilke lokaliteter vi undersøger først. Principperne for prioriteringen er nærmere beskrevet på Side 6

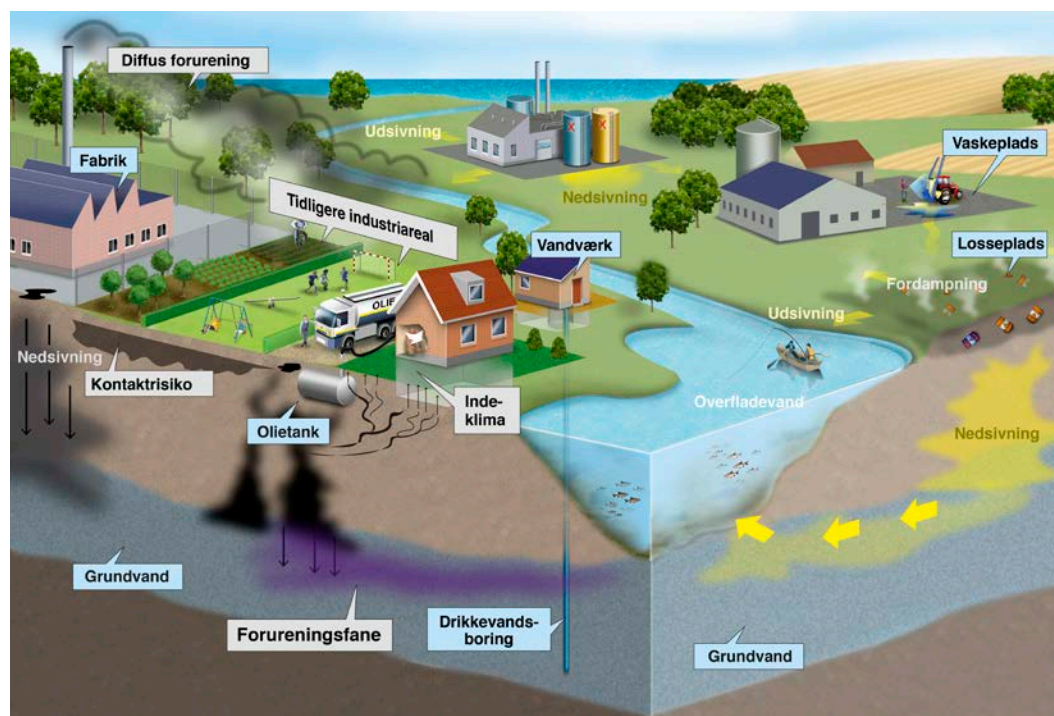
Vores prioritering for 2017 er regionens forventede indsats overfor jordforurening. Hvis vi får ny viden om alvorlige forureninger, som nødvendiggør en akut indsats, kan vi være nødt til at ændre prioriteringen. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, at planen hverken medfører pligter eller rettigheder for grundejerne.

Øvrige indsatser

Aktiviteterne med videregående undersøgelser og oprensninger er kun en del af regionens arbejde med jordforurening. Du kan læse mere om vores indsats, udviklingsopgaver og myndighedsopgaver på de følgende sider og på www.regionsyddanmark.dk/miljoeraastoffer. Her kan du også finde oplysninger om vores strategier og arbejdsplaner for tidligere år.

Økonomi

De nye forureningsundersøgelser og oprensninger sættes i gang for ca. 8,1 mio. kr.

Jordforurening kan påvirke mennesker og natur via transport gennem jord og grundvand.

Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2017

Nye forureningsundersøgelser 2017 - Prioriteret grundvandsindsats

Prioriteringsgrundlag	Lokalitetsnr.	Branche	Adresse	Indsats		
				Grundvand	Indeklima	Kontakt
Prioriteret grundvandsindsats	421-04023	Autoværksted	Prinsevej 1, 5631 Ebberup	X		
	433-00018	Metalvareindustri	Holtevej 21, 5620 Glamsbjerg	X		
	439-00041	Autoværksted	Rynkeby Bygade 19, 5350 Rynkeby	X		
	485-00577	Autoværksted	Assensvej 370, 5690 Tommerup	X		
	485-70156	Autoværksted	Neversvej 63, 5690 Tommerup	X		
	491-00004	Losseplads	Mosevej 16, 5492 Vissenbjerg	X		
	491-04019	Materielplads	Højmarken 1, 5492 Vissenbjerg	X		
	491-70126	Autoværksted	Industrivej 2, 5492 Vissenbjerg	X		
	491-70129	Metalvareindustri	Industrivej 8, 5492 Vissenbjerg	X		
	501-03703	Fyldplads	Katry 1A, 6440 Augustenborg	X		
	501-03720	Fyldplads	Smedegade 25, 6440 Augustenborg	X		
	501-05729	Losseplads	Notmark 21, 6440 Augustenborg	X		
	523-05704	Losseplads	Skovvej 27, 6430 Nordborg	X		
	523-05707	Losseplads	Ærvej 10, 6430 Nordborg	X		
	525-05701	Losseplads	Højbjergvej 5, 6520 Toftlund	X		X
	530-81056	Losseplads	Kobjergvej 6, 7190 Billund	X		
	541-00601	Losseplads	Brændevej 2, 6270 Tønder	X		
	541-05706	Losseplads	Washingtonvej, 6270 Tønder	X		
	551-00013	Losseplads	Kobjergvej 4A, 4B, 7190 Billund	X		
	567-00001	Asfaltværk	Savværksvej 2, 6818 Årre	X		
	569-33109	Gartneri	Særmærksvej 5G, 6670 Holsted	X		
	573-55042	Fyldplads	Roustvej 111, 6800 Varde	X		
	611-00014	Fyldplads	Bavnevej 9, 7321 Gadbjerg	X		
	621-00381	Fyldplads	Møllebro 1, 6092 Sønder Stenderup	X		
	621-00487	Olieoplag	Nr. Bjertvej 67, 6000 Kolding	X		
	629-00009	Fremstilling af glasfiber	Dridekærvej 5, 6580 Vamdrup	X		

Nye forureningsundersøgelser 2017 - Akut prioriterede forureninger

Prioriteringsgrundlag	Lokalitetsnr.	Branche	Adresse	Indsats		
				Grundvand	Indeklima	Kontakt
Akut prioriterede forureninger	410-81181	Maskinstation	Strandgyden 1, 5466 Asperup	X		
	461-81545	Maskinstation	Volderslevvej 147, 5260 Odense S	X		
	483-00025	Autoværksted	Søndersøvej 245, 5462 Morud	X		
	491-50045	Maskinindustri	Nyvej 6, 5492 Vissenbjerg	X		
	611-00025	Renseri	Allegade 8, 7323 Give	X		
	631-00056	Renseri	Kiddesvej 3, 7100 Vejle	X	X	
	631-00059	Renseri	Koldingvej 18, 7100 Vejle	X		
	461-00154	Jernstøberi	Hjallesegade 45, Egelundsvej 18, Svendborgvej 39, 5260 Odense S		X	

Nye oprensninger 2017

Prioriteringsgrundlag	Lokalitetsnr.	Branche	Adresse	Indsats		
				Grundvand	Indeklima	Kontakt
Akut prioriterede forureninger	431-00772	Autoværksted	Dyreborgvej 1, 5600 Faaborg			X
	471-00018	Elværk	Østrupskovgårdsvej 2, 5450 Otterup			X

Hvordan er de nye forureningsundersøgelser og oprensninger udvalgt?

De bærende principper for prioritering af indsatsen

Principperne for regionens indsats over for jordforurening er beskrevet i politiske vedtagne strategier og handleplaner.

Retningslinjer for regionens prioritering fra 2017 og frem er udformet ud fra det overordnede princip om at:

1. Indsatsen overfor grundvandstruende forureninger i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande har højeste prioritet
2. Indsatsen overfor indeklimateproblemer på boliggrunde prioriteres højt
3. Indsatsen i forhold til overfladevand og natur samt overfor jordforurening med kontaktrisiko prioriteres sideordnet:
 - 3a Indsatsen overfor overfladevand og natur prioriteres kun i særlige tilfælde
 - 3b Indsatsen overfor jordforurening med kontaktrisiko prioriteres kun i særlige tilfælde

Grundvandsstrategi

Den overordnede tanke i strategien er 'mest godt grundvand for pengene'. Vi ønsker en tættere koordinering af de forskellige aktørers grundvandsbeskyttende tiltag gennem en tidlig dialog med kommuner og vandforsyninger.

Baggrunden for den nye strategi er, at statens omfattende grundvandskortlægning har medført ny viden om grundvandets sårbarhed. Derudover er overfladevand og natur pr. 1. januar 2014 blevet en del af regionens indsatsområde.

Regionen har indsats overfor grundvandstruende forureninger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandværker (IVO).

Den grundvandsrettede indsats er defineret ved 7 bærende principper, der har fokus på stoffer, vandressourcen og vandforsyningen. Principperne fremgår af "Jordforureningsstrategi 2017".

Regionen prioriterer først indsatsen for de mest grundvandstruende forureninger i de sårbare områder indenfor OSD og IVO. De sårbare områder er de områder der er nitratfølsomme (NFI) og de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Som et led i prioriteringen af indsatsen fremover har vi inddelt regionen i 45 delområder. Inddelingen betyder, at regionen kan påbegynde en indsats i flere delområder samtidig. Områderne kan ændres eller nedprioriteres i samråd med kommuner og vandforsyninger. Dette kan ske,

Borearbejdet i partnerskabsprojektet Odense Vest.

hvor det giver mening i forhold til at sikre vandressourcen i områder, hvor det er vanskeligt at finde godt nyt grundvand.

Regionen har de seneste fire år arbejdet ud fra et konkret mål om at beskytte grundvandet i 11 højt prioriterede områder. I 2017 forventes denne indsats afsluttet.

Indeklima strategi

Den tredelte prioritering af forureningsrisici betyder, at vi også igangsætter nye videregående forureningsundersøgelser og oprensninger, når vi får kendskab til jordforureninger, der giver anledning til alvorlige indeklimaproblemer i boliger. Disse forureninger kategoriserer vi som akutte sager.

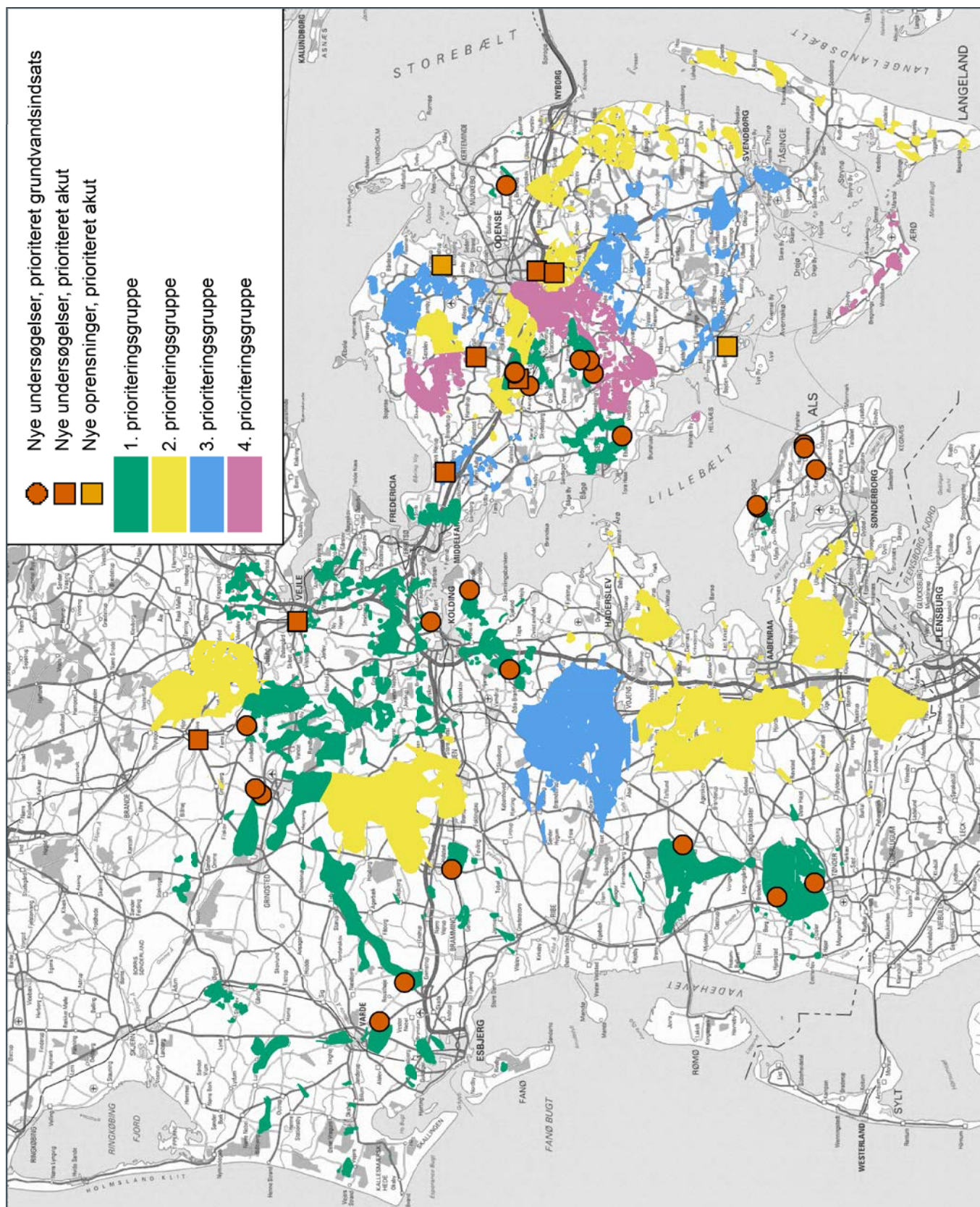
Strategi over for kontaktrisiko, natur og overfladevand

Indsatsen over for kontaktrisiko, natur og overfladevand, prioriteres kun i særlige tilfælde.

Regionen har ansvaret for at undersøge og udføre en indsats over for jordforurening, der udgør en risiko ved direkte kontakt. Indsatsen over for kontaktrisiko prioriteres, hvor stoffernes farlighed og koncentration giver en uacceptabel risiko for sundheden ved kontakt med den forurenede jord.

Indsatsen i forhold til overfladevand og natur er fastlagt i en aftale mellem Danske Regioner og Miljøministeriet. Det er forudsat, at regionens indsats mod forurening af vandløb, søer og kystvande samtidig vil dække indsatsen i forhold til de internationale naturbeskyttelsesområder. Frem til 2019 skal regionen foretage kildeopsporing, risikovurdering og eventuelt udføre en akut indsats. Hvis der er behov for yderligere indsats, er det planen at oprensninger skal gennemføres i perioden 2021-2027.

Forureningsundersøgelser og oprensninger i 2017

© Kort & Matrikelstyrelsen

Den konkrete prioritering for 2017

Regionen vil i 2017 arbejde efter principperne i den nye prioriteringsstrategi og afslutte indsatsen i de sidste områder i Grundvandsstrategi 2016, Svendborg og Sønderø.

Svendborg

I Svendborg området gennemføres de sidste videregående undersøgelser i 2017. Den videre indsats på lokaliteterne igangsættes løbende hen over året, når kommunernes vurdering om påbudsmuligheder på de enkelte lokaliteter er afklaret.

Sønderø

Regionens videregående undersøgelser i Sønderø området har vist et behov for, at der udføres en samlet risikovurdering af de forskellige forureninger, der er påvist i området. De fleste af forureningerne udgør ikke enkeltvis en risiko for grundvandet, men det er muligt, at den samlede forureningsbelastning kan udgøre en risiko.

Arbejdet med den samlede risikovurdering startede i 2015 og fortsætter og afsluttes i 2017, hvor ny viden om grundvandsindvindingen i området inddrages. Udfaldet af risikovurderingen kan være, at der skal gennemføres flere videregående undersøgelser, at der skal udføres oprensning eller at der ikke er behov for yderligere indsats.

Særlig indsats mod forurening fra tidligere rensier

I 2015 påbegyndte regionen en gennemgang af udvalgte forureningsundersøgelser på tidligere rensier. Dette skyldes, at vi gennem årene har erfaret, at rensiergrundene ofte er meget forurenede og at vi de seneste år har fået mere viden om, hvordan en undersøgelse af et tidligere rensier bør udføres.

En gennemgang af de tidligere forureningsundersøgelser på de mange lokaliteter fortsættes i 2017 og forventes at føre til, at der udføres indledende undersøgelser på ca. 125 lokaliteter. I 2016 er de første 26 indledende undersøgelser gennemført. Dette arbejde vil fortsætte i 2017 og på de lokaliteter, hvor den indledende undersøgelse begrundes en hurtig indsats, vil der blive gennemført videregående undersøgelser.

Øvrige indsatser

Udover ovennævnte indsatser arbejder vi i 2017 også med videregående undersøgelser og oprensninger, der er sat i gang i tidligere år.

Oprydning af forurening fra et tidligere rensier.

Den konkrete indsats i 2017

Grundvand:

- 26 nye, videregående undersøgelser af grundvandsstruende forureninger i følgende geografiske områder: Assens, Esbjerg, Skærbæk, Kerteminde, Ribe, Billund, Tommerup, Fredericia, Sønderborg, Kolding, Tønder og Ølgod. På en af lokaliteterne er der også risiko ved kontakt med jorden.
- Op til 11 grundvandsprioriterede forureningsundersøgelser omfattet af "Handleplan for grundvandsindsatsen i Svendborg", dog afventes kommunens afgørelser af, om der kan gives påbud til forurenere.
- 7 videregående undersøgelser af akut prioriterede forureninger, der udgør en risiko for betydningsfuldt grundvand.

Indeklima:

- 2 videregående undersøgelser af akut prioriteret forurening, fordi et højt indhold af flygtige stoffer i jorden kan true indeklimaet i flere boliger. En af forureningerne udgør samtidig en risiko for værdifuldt grundvand.

Kontakt:

- 2 akut prioriterede forureninger renses op, fordi kraftig jordforurening udgør en risiko ved anvendelsen af boligernes haver.

En stor del af aktiviteterne på jordforureningsområdet i 2017 er fastlagt på forhånd gennem det generelle kortlægnings- og undersøgelsesarbejde og de lovbundne opgaver.

Øvrige jordforureningsopgaver og projekter

Allerede igangsatte undersøgelser

I 2017 viderefører eller afslutter vi 25 forureningsundersøgelser (3,4 mio. kr.), 11 oprensninger (2,1 mio. kr.) og flere udviklingsopgaver, som blev sat i gang i 2016 eller tidligere.

Kortlægnings-, undersøgelses- og myndighedsopgaver

Regionens opgaver omfatter flere arbejdsområder, dels i forhold til regionens rolle som jordforureningsmyndighed og dels som grundlag for videregående undersøgelse eller oprensning.

Vi indsamler og vurderer historisk materiale om mulige forureninger i hele regionen. Der indsamles først i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til vandværker. Denne opgave forventes afsluttet i 2018. Arbejdet danner grundlag for en kortlægning af de forurenede og muligt forurenede grunde. I dag har vi kendskab til ca. 4.600 forurenede og ca. 5.500 muligt forurenede grunde. Fremadrettet forventer vi at finde og vurdere yderligere ca. 1.200 muligt forurenede grunde i områder med drikkevandsinteresser og skøns-mæssigt i størrelsesordenen 3.000 til 4.000 udenfor.

Boligundersøgelser og borgerrettede opgaver

Når der er en mulig forurening på en boliggrund, har grundejeren mulighed for at bede regionen om at gennemføre en indledende forureningsundersøgelse, så det bliver afklaret, om der er en forurening eller ej. Regionen har pligt til at gennemføre forureningsundersøgelsen inden for et år. Vi regner med, at omkring 150 grundejere vil bruge denne mulighed i løbet af 2017.

Tilsvarende udfører regionen for midler fra statens Værditabsordning en indsats overfor forureninger, der udgør en indeklima- eller kontaktrisiko på boligejendomme.

Vi varetager mange myndighedsopgaver i forhold til privatfinansierede forureningsundersøgelser og oprensninger. Regionen har en stor opgave med at rådgive og svare på henvendelser fra grundejere, overvåge grundvandsforureninger og sikre driften af oprensningsanlæg m.m.

Overfladevand

Med virkning fra januar 2014 er formålet og indsatsområderne i jordforureningsloven blevet tilpasset EU's vandrammedirektiv samt habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne. Det betyder, at regionerne også skal prioritere en indsats overfor jordforurening, der kan udgøre en risiko for overfladevand og natur.

Regionen foretager en risikovurdering af de kortlagte jordforureninger og udfører et mindre antal undersøgelser i perioden 2014-2018, særligt i forhold til vandløb, søer og hav. Fra 2019 foretages en statslig forhandling af den regionale indsats overfor overfladevand og naturtruede forureninger.

Den egentlige oprensning af jordforureninger, der påvirker overfladevand og natur, indgår i vandplanerne og forudsættes at ske i perioden fra 2021 og frem.

Udviklingssamarbejde om drikkevandsbeskyttelse

For at styrke samarbejdet og koordineringen af indsatsen med aktørerne inden for grundvandsbeskyttelsen har regionen de senere år taget initiativ til udviklingssamarbejder med blandt andet vandselskaber og kommuner. Formålet er at udvikle værktøjer, metoder og processer, der kan målrette parternes samlede indsats for drikkevandsbeskyttelse og hermed også reducere de samlede omkostninger.

Fælles grundvand - fælles ansvar

I 2015 har regionen indgået en aftale om et partnerskabsprojekt sammen med VandCenter Syd, Odense Kommune, GEUS og Region Syddanmark om beskyttelse af oplandene til Bolbro og Eksercermarken kildepladser.

Målet er at forbedre og udvikle nye metoder til at vurdere og prioritere indsatsen overfor forureningstruslerne i de dybereliggende grundvandsmagasiner.

Med afsæt i statens grundvandskortlægning er der i 2016 udarbejdet en geologisk model for området, som forventes at være færdig i januar 2017. Planen er at der, med baggrund i den geologiske model, udarbejdes en hydrogeologisk model for området i 2017. Modellen anvendes efterfølgende til risikovurdering af forureninger og kan for de terrænnære grundvandsmagasiner også omfatte forskellige arealanvendelser, indvindingsstrategier og forvaltningsmæssige dispositioner.

Projektet forventes at løbe frem til 31. december 2018.

Pesticidpartnerskab

Som led i grundvandsbeskyttelsen mod forurening fra pesticidpunktkilder har regionen i 2016 indgået en partnerskabsaftale med Esbjerg Kommune, Din Forsyning A/S, Vejen Kommune og Læborg Vandværk. Målet er at afprøve en ny samarbejdsform der i højere grad end nu kan sikre en fremadrettet og koordineret indsats til sikring af drikkevandsforsyningen mod pesticidforeninger.

Med udgangspunkt i erfaringer og undersøgelser ved Aike og Læborg vandværker er formålet at udarbejde et idékatalog til pesticidramte vandværker. Idékataloget skal give overblik over de enkelte aktørers roller, og præsentere et katalog over afprøvede løsningsmuligheder til at hjælpe vandforsyningerne med at vælge en økonomisk fornuftig løsning på et pesticidproblem. Idékataloget skal også være en guide til, hvornår regionen og andre parter med fordel kan inddrages i løsningsmuligheder.

Projektet forventes afsluttet i 2017.

Kanalbyen ved Lillebælt

I forbindelse med udviklingen af en ny bydel "Kanalbyen ved Lillebælt" i Fredericia på den tidligere Kemiragrund har regionen i 2016 indgået et partnerskabsprojekt med Fredericia C og Fredericia Kommune om opstilling af en grundvandsmodel. Formålet med projektet er at smidiggøre sagsbehandling i forbindelse med de tilladelser projektet kræver, når arealanvendelsen ændres og risikoen for øget påvirkning af overfladevand skal sikres. Målet med partnerskabsprojektet er at opstille en vejledning for ansøgninger og synliggøre for bygherrer, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at projekter er tilstrækkeligt belyst til at kommunen og regionen kan vurdere, om der kan gives tilladelse til projektet.

Nationalt netværk af testgrunde

Region Syddanmark er en del af et nationalt netværk af testgrunde. Netværket er etableret for at tilskynde virksomheder, forsknings- og undervisningsinstitutioner til at udvikle nye teknikker og teknologier til undersøgelse og oprensninger af jord- og grundvandsforureninger. Samlet repræsenterer grundene en bred vifte af forureningsproblematikker. Region Syddanmark har stillet to testgrunde til rådighed, henholdsvis en tidligere Tjære- og Asfaltfabrik i Ringe samt et tidligere renseri på Middelfartvej i Odense.

Regionen har indsats over for forureninger der påvirker overfladevand.

Miljøvurdering af "Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2017"

Region Syddanmark har vurderet, at indsatsen i "Jordforurening - Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2017" ikke er omfattet af lov nr. 1533 af 10. december 2015 om miljøvurdering af planer og programmer, fordi den ikke fastlægger rammer for fremtidige anlæg eller arealanvendelser. Region Syddanmark træffer derfor afgørelse om, at indsatsen i "Jordforurening - Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2017" ikke skal miljøvurderes.

Klagevejledning

Afgørelsen om, at der ikke skal udarbejdes miljøvurdering, kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. bekendtgørelsens § 16 stk.2. Klageberettigede er enhver, der har en væsentlig individuel interesse i afgørelsen.

Klage skal indsendes via Klageportalen på Natur og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk
Det koster kr. 500 at klage og gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
(Der er yderligere klagevejledning på www.nmkn.dk/klage).

Regionen modtager klagen via Klageportalen og klagen anses for indsendt, når den er tilgængelig for regionen i Klageportalen. Ønsker du at klage over regionens afgørelse, skal din klage være tilgængelig for Region Syddanmark i Klageportalen senest den 1. februar 2017 kl. 23.59.

På tidligere renserigrunde har vi erfaring med forurening med chlorerede opløsningsmidler, derfor foretager vi nye undersøgelser for at sikre, at vi ikke har overset en væsentlig forurening.

Oftentimes there is only a little space when contaminated soil needs to be excavated. Small tracked loader machines are therefore often used for site cleanup on residential plots.

Region Syddanmark
Miljø og Råstoffer
Damhaven 12 . 7100 Vejle
Tlf. 7663 1000

www.regionsyddanmark.dk//miljo-raastoffer

14652 - Region Syddanmark, Grafisk Service - 11.2016